
Predstavljanje rezultata istraživanja o SLAPP-u u Republici Hrvatskoj

Ivana Zeljko, mag. iur.

Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo

**Centar
za
demokraciju
i pravo
Miko Tripalo**

CILJ ISTRAŽIVANJA

- primarni cilj je bio pribavljanje, kvantitativna i kvalitativna analiza sudskih odluka u kojima su mediji tuženici/okrivljenici u svrhu pronalaženja tzv. SLAPP indikatora
- uspostava jedinstvene baze s analizama sudskih odluka

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

- pristup prikupljanju podataka
- kriteriji za odabir uzoraka
- metoda analize podataka (kvantitativna i kvalitativna)
- ograničenja u istraživanju

DEFINICIJA I TZV. INDIKATORI SLAPP-A

- hrvatski pravni sustav ne poznaje zakonsku definiciju SLAPP-a
- *„sudski predmet koji se vodi/o pred nadležnim sudom, a koji sadrži dovoljan broj indikatora radi kojih bi se moglo zauzeti mišljenje da se radi o očito neosnovanom i/ili zlonamjernom sudskom postupku kojem je isključivi cilj tužitelja zastrašivanje i uznemiravanje protivne strane, odnosno tuženika u svrhu cenzure, kao i ostvarenja tzv. „zamrzavajućeg“, odnosno odvrćajućeg učinka na sve treće osobe glede prenošenja kritike ili određene poruke koja je od javnog interesa”*
- tzv. SLAPP indikatori

SLAPP INDIKATORI

- tužitelj je moćan pojedinac, lobistička organizacija, korporacija i/ili državno tijelo koji podnose tužbu protiv tuženika koji je izrazio kritiku i/ili prenio određenu poruku o pitanju koje je od javnog interesa ali je istovremeno neugodno tužitelju
- tužitelj ima snažniji, primjerice financijski ili politički, položaj od tuženika
- prekomjerna, neproporcionalna ili nerazumna narav tužbenog zahtjeva ili njegovog određenog dijela
- postoji relativno visok tužbeni zahtjev, odnosno suviše visoko naznačena vrijednost predmeta spora
- tema sudskog postupka je radnja koje se odnosi na javnu participaciju tuženika glede neke teme koja je od javnog interesa
- postoji više sudskih postupaka koje je pokrenuo tužitelj podnošenjem tužbi ili se radi o povezanim subjektima u svezi sa sličnim pitanjima ili uznemiravanjem, zastrašivanjem ili prijetnjama tužitelja ili njegovih zastupnika
- iz sudskih odluka su razvidne određene procesne taktike koje se primjenjuju u zloj vjeri - odgađanje sudskog postupka (primjerice odgađanja ročišta); stvaranje nerazmjernih troškova za tuženika u postupku na način da se očito suviše visoko naznačuje vrijednost predmeta spora; biranje najpovoljnijeg suda
- u sudskom postupku su predloženi dokazi koji nisu nužno potrebni za predmetni postupak, već su isključivo predloženi kako bi se odugovlačio predmetni sudski postupak te i se povećali sudski i odvjetnički troškovi, kao i troškovi zateznih kamata

Okolnost da predmet sadrži tzv. SLAPP indikator ne mora nužno značiti da se radi o SLAPP predmetu, već se može raditi o osnovanom pravnom postupku.

REZULTATI

- analiza 1.333 sudske odluke pokazuje da je barem jedan tzv. SLAPP indikator prisutan u preko 40% analiziranih predmeta (551 od 1.333)
- dva i više SLAPP indikatora javljaju se kod polovice tih predmeta (259 od 551)
- prevladavaju tužitelji koji su moćni pojedinci (javne osobe, političari, suci i dr.)
- prevladavaju građanski postupci, najčešće se traži naknada štete isplatom u novcu, često relativno visoko postavljen tužbeni zahtjev (5.300,00 EUR medijan, a prosjek 9.300,00 EUR)
- pokretanje više sudskih postupaka, kumuliranje tužbenih zahtjeva

REZULTATI

- dugo trajanje sudskih postupaka koje pridonosi tzv. „odvraćajućem” učinku
- prosjek trajanja postupka je 1326 dana, odnosno 44 mjeseca (**3.6 godina**), a kod predmeta o kojima je odlučeno o osnovanosti zahtjeva prosječno trajanje postupka je 1557 dana, odnosno 52 mjeseca (**4.3 godine**)
- neujednačena sudska praksa
- drugostupanjski sudovi često snižavaju dodijeljene naknade
- problem tzv. serijskih tužitelja

HVALA NA PAŽNJI!

Ivana Zeljko, mag. iur.

Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo

**Centar
za
demokraciju
i pravo
Miko Tripalo**

